

Uz temu

Uključenje Hrvatske u globalni kapitalizam nameće pitanja složenosti promjena i procesa globalizacije, ali istodobno dovodi u pitanje i njezine razvojne mogućnosti. Sociokulturna transformacija hrvatskoga društva i kulture očituje se prije svega u transformaciji društvenih vrijednosti, koja implicira promjenu motiva djelovanja kod većine pripadnika društva. Temeljni čimbenici koji utječu na sociokulturnu transformaciju hrvatskoga društva jesu procesi marketizacije i komodifikacije. Proces marketizacije zahtijeva da se cjelokupni društveni i kulturni život, dakle, vrijednosti, norme te društveni odnosi i djelovanja, prevrednuju u skladu s tržišnim kriterijima, prema kojima je vrijedno samo ono što može donijeti ekonomsku dobit. S ovim je usko povezan i proces komodifikacije, u okviru kojega sva područja društvenoga i kulturnoga života postaju roba. Na taj način tržište prožima cjelokupno društvo i kulturu i postaje "totalna društvena činjenica". Stoga se kulturna praksa potrošnje nalazi u središtu analize kapitalističke kulture.

*Radovi koje predstavljamo u ovom tematskom bloku početak su istraživanja ove teme u okviru projekta Instituta Ivo Pilar pod naslovom **Kulture konzumerizma i održivosti: globalni izazovi sociokulturnom razvoju RH (1549)**. Predstavljenim radovima nastojalo se, poglavito na teorijsko-konceptualnoj razini, definirati potrošačku kulturu i tržišno društvo kao i promjenu teorijskoga diskursa od veberijanskoga shvaćanja kapitalizma do neoliberalnoga potrošačkog kapitalizma kao temeljnog uzročnika sociokulturne transformacije. Jer neoliberalni totalitarizam i njegovo načelo profita razaraju društvo i socijalnu državu. Uvodne radove čine radovi Snježane Čolić Sociokulturni aspekti potrošnje, potrošačke kulture i društva i Krešimira Peračkovića Društvo i (ili) tržište – sociološka konceptualizacija procesa marketizacije društva. U radovima autora Sanje Špoljar Vržine, Davora Topolčića i Maje Dragun analiziraju se promjene nastale kao rezultat djelovanja neoliberalne potrošačke matrice u okviru pojedinih područja života, kao što su zdravlje (bolest) i zdravstveni sustavi, obitelj, obiteljski odnosi i rodne uloge, te neka konzumeristička obilježja suvremene duhovnosti.*

Snježana Čolić